

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

PN.4131.115.2023

Olsztyn, dnia 10 marca 2023 r.

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r., poz. 40) stwierdzam nieważność uchwały Nr LXI/644/23 Rady Miejskiej w Iławie z dnia 30 stycznia 2023 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za przyznanie świadczenia z pomocy społecznej w formie posiłku oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych osobom objętym wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

UZASADNIENIE

Powyższą uchwałą, doręczoną organowi nadzoru w dniu 8 lutego 2023 r., Rada Miejska w Iławie, działając na podstawie art. art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym, art. 96 ust. 2 i ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.) oraz uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007, z późn. zm.), odstąpiła od żądania zwrotu wydatków za przyznane świadczenia z pomocy społecznej w formie posiłku oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych osobom wymienionym w ww. uchwale Rady Ministrów, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej, dochód osoby w rodzinie lub dochód rodziny nie przekracza wysokości 200% kryterium dochodowego, określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

W § 4 przedmiotowej uchwały, Rada Miejska w Iławie postanowiła, że uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Natomiast w § 5 uchwały wskazała, że uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.

Zgodnie z utrwalonym poglądem w orzecznictwie sądowo-administracyjnym, uchwały podejmowane na podstawie art. 96 ust 4 ustawy o pomocy społecznej, tj. w sprawie zasady zwrotu wydatków za określone ustawowo świadczenia z pomocy społecznej. będące w zakresie zadań własnych, stanowią akty prawa miejscowego. Wedle zaś postanowień art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, akty normatywne,

zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy.

W ocenie organu nadzoru, Rada Miejska w Iławie formułując w powyższy sposób treść § 4 i § 5 uchwały, naruszyła wyżej wskazane przepisy ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, bowiem nie powiązała wejścia w życie przedmiotowej uchwały z dniem jej ogłoszenia w dzienniku urzędowym. Stwierdzenie, że uchwała podlega ogłoszeniu (§ 4 uchwały) i wskazanie daty jej wejścia w życie (§ 5 uchwały), powoduje, że uchwała ta wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r., bez względu na to, czy zostanie ona opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Warmińsko-Mazurskiego, czy też nie. Należy wskazać, że obowiązek wprowadzenia do aktów prawa miejscowego tzw. *vacatio legis* – tj. okresu liczonego od momentu ogłoszenia danego aktu w urzędowym promulgatorze do jego wejścia w życie (początku obowiązywania norm w tymże akcie ustanowionych) wynika z zasady bezpieczeństwa prawnego, pewności obrotu prawnego, poszanowania praw nabytych czy ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, które wywodzą się z zasady demokratycznego państwa prawnego, wyrażonej w art. 2 Konstytucji RP. Obowiązek zachowania odpowiedniego *vacatio legis* ma bowiem umożliwić zarówno zaznajomienie się z nowym prawem jak i dokonanie odpowiednich działań adaptacyjnych, w tym także chroniących adresata normy przed pogorszeniem jego sytuacji. Trzeba też mieć na względzie fakt, że zastosowanie określonego w art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych sposobu wejścia w życie, nie pozbawia możliwości nadania aktowi prawa miejscowego wstecznej mocy obowiązującej. Zgodnie z art. 5 ww. ustawy, przepisy art. 4 nie wyłączają możliwości nadania aktowi normatywnemu wstecznej mocy obowiązującej, jeżeli zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

W miejscu tym, należy nadmienić, że zastosowane przez Radę Miejską w Iławie określenie wejścia w życie przedmiotowej uchwały właściwe jest dla innych aktów prawnych, które podlegają ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym jedynie informacyjnie, a więc ich obowiązywanie (wejście w życie) nie jest uzależnione od publikacji w tym dzienniku, ani też ich publikacja nie nadaje im przymiotu aktu prawa miejscowego. Przykładem takiego aktu jest gminny program ochrony zabytków, który nie jest aktem prawa miejscowego, a na mocy przepisu szczególnego podlega ogłoszeniu w dzienniku urzędowym.

W związku z tym, że kwestionowana uchwała jest aktem prawa miejscowego, to warunkiem jej wejścia w życie powinno być ogłoszenie jej w odpowiednim dzienniku promulgacyjnym i upływ określonego prawem okresu czasu, liczonego od daty jej ogłoszenia w tymże promulgatorze. Z uwagi, że postanowienia zawarte w § 4 i § 5 niniejszej uchwały, nie czynią zadość ww. zasadom, należało ją w całości wyeliminować z obrotu prawnego.

Przystawione stanowisko znajduję potwierdzenie w judykaturze m.in. w wyrokach Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 grudnia 2022 r. o sygn. akt III OSK 7268/21 i III OSK 7598/21.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, orzeczono jak na wstępie.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie za pośrednictwem Wojewody Warmińsko – Mazurskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojcecki

Otrzymują :

1. Przewodniczący Rady Miejskiej w Iławie
2. Burmistrz Iławy.

